

Oponentský posudek diplomové práce Veroniky Šmídkové Využití reprodukce při práci s textem na 1. stupni ZŠ

V úvodní části autorka velmi dobře objasňuje svou motivaci pro volbu tématu. Nejprve seznamuje se strukturou teoretické části diplomové práce. Drobnou formulační nepřesností je na s. 4 vyjádření, že se zabývá cíli a úkoly slohu, ve skutečnosti se zabývá cíli a úkoly slohového vyučování, jak vyplývá z nadpisu podkapitoly na s. 5. V této podkapitole autorka cituje z didaktik slohu z roku 1990 a 2004, výchozím dokumentem pro tuto podkapitolu by však měl být Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání a rovněž by bylo přesnější uvádět pojem **komunikační a slohová výchova**.

Na s. 6 autorka uvádí názor, že na počátku školní docházky slovní zásoba žáka „obsahuje jen několik nespisovných výrazů“. Při obhajobě by měla vysvětlit, o co opírá toto tvrzení.

Zásadní dojem, který diplomová práce budí, je ten, jako by práce vznikla ve 20. století. Autorka nebere v úvahu velice rychle probíhající změny, na které učitel musí v komunikační a slohové výchově reagovat. Za anachronismus lze považovat konstatování o motivační metodě vyprávění na s. 10, že učitel „vyprávěním doplňuje některé lekce, např. o životě horníků, vojáků apod.“.

Velice pečlivě a podrobně je zpracována kapitola týkající se druhů reprodukce a metodiky práce při nácviu slohu reproduktivního.

Vhodně jsou interpretovány výsledky dotazníkového šetření provedeného mezi učiteli 1. stupně ZŠ, které bylo zaměřeno na zjištění zkušeností učitelů s nácvikem reprodukčního slohu na 1. stupni ZŠ.

Diplomantka se nevyjadřuje zcela přesně. Při čtení textu je obtížné domyslet, co měla vlastně na mysli. Příkladem mohou být i stylizace nadpisů kapitol *Ověření zadání výzkumné práce* (s. 40) a *Vyhodnocení zadání výzkumné práce* (s. 44). Z kapitoly nazvané *Vyhodnocení zadání výzkumné práce* vůbec není zřejmé, co chce autorka sdělit. Viz formulace *Využití smyslových receptorů je důležitou součástí procesu žákova učení, a proto mě zajímalo, zda zadání mé diplomové práce vyhovovalo stejně všem žákům* (s. 44).

Dotazník, který autorka zadala žákům s cílem zjistit, k jakému učebnímu stylu patří, je převzat ze závěrečné práce studentky výchovného poradenství Pedagogické fakulty UK v Praze. Bylo by bývalo vhodnější využít některý ze standardizovaných testů, přesto nevylučuji, že i na základě zvoleného testu mohla autorka dojít k relevantním výsledkům. Není však jasné, proč se snažila zjistit, k jakému učebnímu stylu žáci patří, když nic takového se neobjevuje ve stanovených hypotézách. Při obhajobě by měla diplomantka zdůvodnit, proč si stanovila hypotézu 1 (*Největší počet slov budou obsahovat reprodukce založené na přečteném textu.*) a hypotézu 2 (*Největší počet slov budou obsahovat reprodukce založené na audionahrávce.*). Takto formulované hypotézy totiž neberou v úvahu vztah mezi učebním stylem žáka a způsobem seznámení s textovou předlohou.

Autorka provedla výzkum ve 4. a 5. ročníku. Třídám A dala textovou předlohu pohádky, třídám B videoukázku pohádky a třídám C audioukázku pohádky. Sledovala počet slov

v žákovských pracích a počet slovních druhů v žákovských pracích, sledovala také rozdíly ve výsledcích chlapců a dívek. Za relevantní lze považovat výsledky, jimiž autorka ověřila hypotézu 3 (*Projevy dívek budou obsahovat více slov než chlapců.*), hypotézu 4 (*Reprodukce vytvořené pátým ročníkem budou obsahovat více slov oproti čtvrtým ročníkům.*) a hypotézu 5 (*Forma předlohy neovlivní použití slovních druhů, nejčastěji budou použita slovesa, podstatná jména a zájmena.*).

Vzhledem k tomu, že autorka při zkoumání nevzala v úvahu vztah mezi učebním stylem žáka a způsobem seznámení s předlohou, nelze považovat za objektivní autorčino tvrzení *Z druhů předloh bych jako nejvhodnější volila textovou předlohu, která se ukázala dle počtu slov jako nejlepší.* Při nácviu reprodukce je totiž třeba vyjít vstříc všem typům žáků ve třídě a zvolit kombinaci různých typů předloh.

Přínosná je část diplomové práce, která analyzuje žákovské reprodukce po stránce věcné, kompoziční a stylizační.

Jazyková stránka diplomové práce je velmi dobrá, stejně jako stránka formální.

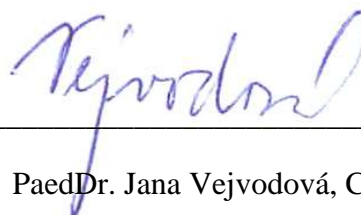
Chybějící interpunkční čárka:

Na tomto místě bych ráda poděkovala PhDr. Zdeňku Sudovi, CSc. za cenné připomínky a odborné rady, kterými přispěl k vypracování této diplomové práce.

S. 16: *Při výuce postupujeme od jednoduchého k složitějšímu a je tedy logické, že postupně v každém dalším ročníku zvyšujeme i požadavky na reprodukci.*

Diplomovou práci doporučuji k obhajobě a navrhuji klasifikaci velmi dobře.

Plzeň 30. 4. 2015

PaedDr. Jana Vejvodová, CSc.,
oponentka diplomové práce